Васіль
Вітка

Вышыні
святла

Васіль Вітка

Вышыні святла

ВЕРШЫ

МІНСК
«МАСТАЦКАЯ ЛІТАРАТУРА»
1977

Бел 2
В 54

В $\frac{70403-210}{\text{М } 302(05)-77}$ 47—78

© Выдавецтва
«Мастацкая літаратура», 1977 г.

Вышыні святла

* * *

Вышыні святла — святыні,
Саласпілсы, Хатыні,
Вы ўжо не толькі ўспаміны,
Што душы людскія крояць,

А памяць, прысяга і споведзь,
Запісаныя навечна
На дрэве магутным, рассечаным
Маланкаю да карэння.

Не вытрывала знямення,
Загаварыла каменне
Такой невымоўнай пакутай —
Не чутай яшчэ, не адкутай
Ні ў бронзе, і ні ў жалезе,
І ні ў радках паэзіі.

На попеле, на руінах
Шуміць пераможнае жыта...
Вышыні святла — вяршыні
Жыцця, што бяссмерцем здабыта.

1975

Перад парогам

Многа я парогаў перамог —
Холаду, нянавісці і зла,
Гукавы перасгупіў парог,
Да парога падышоў святла.

Прарываюся праз цемру скал,
Цераз ноч да сонечнага дня,
А за неравалам — перавал,
А за вышынёю — вышыня.

Дзякуй, недасяжны мой парог,
Мне цябе пабачыць памагла
Цераз нетры будучых эпох
Сіла чалавечага святла.

1973

Зямля ў патроне

Свяшчэнную зямлю ў патроне
З пагранзаставы я прывёз.
Патрон і сёння ў абароне,
Вартуе мой і дом, і лёс.

Няхай даўно з уліку зняты,
Але ў абойме мы адной
І назаўсёды з ім — салдаты,
Ён — верны спадарожнік мой.

Змагла ж у сэрцы ўся змясціцца
Яна, здабытая ў баях,
Бясконцая ў сваіх граніцах,—
Радзіма мілая мая.

1973

Золак над Усурыйскам

Здаецца, не блізка,
А зыркасць якая —
Над Усурыйскам
Золак палае.

Сонца гвардзейцы,
Вам вечна свяціцца,
Тры сэрцы:
Луцкі,
Лазо,
Сібірцаў.

Тры яркія знічы
У перамозе —
Жывыя аблічча
На паравозе,

На паравозе,
Судзілі катораму
Каты-забойцы
Быць крэматорыем.

Вы не згарэлі
У чорным прысаку —
Брацкая топка
Стала калыскаю,

З якой развінацца
З новаю сілай
Сонцу,
Юнацтву
І верным крылам.

Прыціх на світанні
На плошчы вячыстай
У хваляванні
Строй урачысты.

Ранак праменіцца
Вераснёвы:
— Юныя ленінцы,
Будзьце гатовы!

Гэта над плошчаю
Трох камуністаў
Сонца ўздымае
Сцяг прамяністы

І пакідае
Сваю калыску,
Зусім маладое,
Мілае зблізку —
Такое ж,
Як над Масквой
І над Мінскам.

Толькі на ўсходзе
Зніч
Застаецца —
Ніколі,
Ніколі не гаснуць
Тры сэрцы.

Хоць і не блізка,
А зыркасць такая —
Над Усурыйскам
Золак палае.

1973

Памяці парахода

Як птушцы ў цёплую пару б
І мне ляцець на крылах,
Калі б не востраў Ітуруп,
Не шлях цераз Курылы.

Тут караблі сцішаюць ход,
І я спынюся ў скрусе:
На дне, пад намі — параход,
Ён зваўся «Белоруссия».

І хоць жаданага гудка
Не чуў і не пачую,
Бяссмертнай славе земляка
Я сэрцам салютую,

Як салютуюць караблі,
Што ўслед ідуць за намі.
Шырока хвалі паплылі
Зялёнымі вянкамі.

Успомню родную зямлю,
Між соснамі сцяжынку,
Пашлю герою-караблю
Я верасу галінку.

Дарэмна кажуць, што слядоў
Вада не зберагае,
А памяць столькі ўжо гадоў
Ідзе, ідзе кругамі

Цераз нянавісці сцяну,
Праз полымя пажараў,

Як ён ішоў цераз вайну
Вакол зямнога шара.

І перамог такую даль,
І штормы, і засады,
Але страшней шаленства хваль
Затоеная здрада,

Крывая ўхмылка на губах
Зласлівага суседа...
Спадыспаду рванула гмах
Японская тарпеда.

І колькі іх усіх было —
Ніхто са дна не ўстане,
Трывожна рэха прагуло
Па Ціхім акіяне,

Апошняй роспачы гудкі,
Як вестачка дадому,
Як развітальныя радкі
Усім сябрам, знаёмым...

Дарэмна кажуць, што слядоў
Вада не зберагае.
Мінула столькі ўжо гадоў,
А рэха не змаўкае.

Да безыменных тых магіл
Плывуць вянкі і словы...
Плыві і ты за небасхіл,
Лісток мой верасовы.

1973

Суніцы

Памяці Рыгора Лынькова

Яшчэ няспелае, дачаснае
Упала ніцам
І запалала лета краснае
Усё ў суніцах.

Упаў на шлях апошні ясень,
Як пагранічнік.
Пад гусеніцамі не гасне,
Гарыць сунічнік.

Світанак у смузе дыміцца
На пераправах.
Гараць чырвоныя суніцы
У чорных травах.

Цівосе жыта налілося,
Запалавела —
Агнём калоссе занялося
І спапялела.

Над устрывожанай Айчынай
Маланак рэха.
Гарыць ляшчэўнік у лагчыне —
Вянкі арэхаў.

У лесе снайперы кукуюць,
А не зязюлі.
І, затаіўшыся, цікуюць
Дарогу кулі.

І колькі нас у тых лагчынах —
Не злічыць рэха.

Чарнее завязь на ляшчыне —
Вянкі арэхаў.

Далёкі досвітак дыміцца
На пераправах.
Гараць жалобныя суніцы
У чорных травах.

1976

Васілю Сухамлінскаму

Ты на вечнай варце ўжо стаіш.
Рана прачынаецца Паўлыш

На твой першы школьны аганёк,
Што цяпер усім відаць здалёк,

На твой голас і на пошум дрэў,—
Што так шчодра ўсюды насадзіў.

Колькі радасці адкрыў, а колькі не паспеў,
Колькі нам у спадчыну пакінуў дзіў!

Чуеш — ранні жаўранак пяе
І трымціць расінка на траве?

У прасторы ўслухайся свае —
Сэрца запаветнае жыве!

Вабіць душы добрыя здалёк
У тваім акенцы аганёк,.

І далёка ўсім відзён Паўлыш:
Вартавы жыцця, ты ў вочы нам глядзіш.

1973

Спакуса

Злосцю нянавісць не выб'еш, зямля,
Як выбіваюць клін клінам.
На тысячу градусаў вышай нуля
Раптам падскочыць твой клімат.

Вачэй не паспее аслеплы свет
Расплюшчыць на паўгадзіну —
Дакладна разлічана колькасць ракет
На лік чалавекаадзінак.

Хто ў гэтай драме — герой, хто — статыст,—
Распішуць стратэг і статыстык,
Схаваўшы лоб за браніраваны ліст,
Сумленне — за фігавы лісцік.

Адзін толькі дотык, узмах рукі —
І радасны ўскрык Герастрата...
Няўтольнай спакусай глядзіць праз вякі
Хіжае вока вар'ята.

1975

Сэрцу

Не паміраецца канфлікт з інфарктам,
Хоць яны адзін другога варты.
Прывыкаем пакрысе да засцярогі,
Да карэты «хуткай дапамогі».

Што з табою, што з табою, сэрца?
Не баялася глядзець ты ў вочы смерці,
Давяраючы апошняму патрону,
На вышыні падымаючы свой сцяг чырвоны.

Ад якога ж страху ты трапечаш,
Хочаш дацягнуць да немачы старэчай?
Калі навучылася баяцца —
Лепш тады дачасна разарвацца!

1975

Сосны

Змаглі вы буры і марозы,
Людской сякеры не змаглі.
Я. Купала

Малая ўцеха — кожнаму свой час,
Свой лёс, свой лес, свой леспрамгас.
Да вышыні імкнешся ты з даверам,
А понізу цябе — сякерай.

І раны горкія смыляць смалою,
А ты ўсё цягнешся да сонца галавою,
Начамі не даюць спакою сны,
Што ў свеце ўжо ніводнае сасны.

Апошнія, мы ловім з паднябесся
Па кроплі цёплы сонечны прамень
І радуемся яснаму прадвесню,
Вітаем кожны лічаны свой дзень.

Трымаем каранямі жвір сыпучы,
Каб не засохла плынь жывой ракі,
А будзем падаць, дык наводмаш з кручы
Зялёнаю маланкай — у вякі.

І, можа, па адным зярнятку кволым,
Дзе адшумелі нашыя бары,
Адкрые астраном і вылічыць геолаг,
Які тут грымнуўся метэарыт.

А буйная фантазія паэта
Дадасць, што на касмічным караблі

Ляцелі мы з далёкае планеты,
Але не даляцелі да Зямлі.

...Ва ўсмешцы скрывіцца, хто нас судзіў сякерай,
Не перакажа наш апошні сказ.
Ён так і не паверыў, не паверыў,
Што мы жылі, што мы любілі вас!

1972

* * *

Не ведаючы стомы і ўвяроды,
Лагоднаю, цярплівою была
І паслухмяна валакла
Нас на гарбу сваім прырода,

Пакуль не зазлавалі седакі:
— Гультайка! Мы твой нораў перайначым!
І сталі штурхаць пад бакі,
І падганяць старую клячу.

Бядачка выбіваецца ўжо з сіл
І горкімі слязамі плача.
Ні белы, ні зялёны свет няміл —
Пара на жывадзёрню клячу!

Абыдземся, абыдземся мы без!..
Б'е капытамі волат новы.
...Ляціць узмылены Прагрэс,
Скрозь мільгацяць яго падковы.

1972

Надзі Рушавай

Ты без пары загінула,
Ты мала пражыла,
А колькі нам пакінула
Душэўнага цяпла!

Ніводнай рыскі сцерці
Не здолее ўжо час.
Дзяўчынкаю з бяссмерця
Жывой глядзіш на нас.

Бясконцай пераменкі
Канчаецца званок,
Нястомная Сірэнка
Спяшаецца на ўрок.

І цэлы свет зноў насцеж —
Граніц як не было.
І столькі людзям шчасця
Нясе тваё цяпло!

1973

Вечнасць

Захад пагас на рабінавай гронцы —
Агыля, дзянёк, выпраўляйся за сонцам!

Успыхнуў прамень на дубовай вяршыні —
Зноў пачынае налічваць гадзіны.

Перабірае пальцаў галіны:
Галінка, галіна — і гадавіна.

Зіма заіскрылася на сасонцы —
Агыля, гадок мой, за сонцам, за сонцам!

Час адлятае, махае крыламі —
У сонечны вырай збіраемся самі.

Сняжынка растала ў дзіцячай далоньцы —
Век мой, за сонцам, за сонцам, за сонцам!

Пчолы раяцца, кідаюць пасекі,
А на паліцах пыляцца класікі.

Але застаюцца заўжды на планеце
Верныя вечнасці нашыя дзеці.

У небе іх жаўранкі і жураўлі,
Бясконцыя вёсны ідуць па зямлі.

Зірніце, як па вясёлай дарожцы
Скача дзяўчынка на адной ножцы!

Не на саслоўі, касты і расы —
Падзелены свет на дзіцячыя класы,

На паралелі, мерыдыяны,
Што не адкрыты яшчэ, не спазнаны,

Поўныя радасных таямніц,
Без гора, нянавісці і без граніц!

1976

Вартавы часу

Ён — лепшы наш прыхільнік,
Спаць позна не дае.
Вы скажаце — будзільнік,
Э, не, сябры мае.
Вы скажаце, напэўна,—
Найлепш вартуе час
Гарласты бабін певень,
Што нас будзіў не раз.
Прычыну знойдзе кожны,
Хто сам паспаць ахвоч.
Вартаўніку няможна,
І ён не зводзіць воч.
Ноч цемраю агорне
Навокала зямлю —
Упарты, непакорны,
Ён кажа: — Я не сплю!
Праб'е шчыліну ў небе,
Уважліва глядзіць —
Каму на працу трэба,
Каго пара будзіць.
І ночы шкарлупіну
Крамсае на шматкі,
Не знаючы спачыну
Бяссонныя вякі.
Світаннем пачынае
Ён свой працоўны дзень.
Ён першы нас вітае,
Сонечны прамень.

1975

Сакавік

Ранак чырвоным плакатам
Цяплу абвясціў вайну.
У штыкавую атаку
Пайшла зіма на вясну.

Зазіхацела зброя,
Крышацца ледзяшы,
Б'юцца зацята героі,
Але ўжо не цяжка рашыць,

Хто ўпэўнена атакуе,
Хто сіліцца праз край
І навіну якую
Нясе нам шчаслівы ручай,

Якія друкуюць дэпешы
Вясёлыя капяжы,
Бо перамог мацнейшы
На сонечным рубяжы.

1977

Свята

Ранкам сын прахапіўся,
Гукае:
— Чуеш, мама,—
На вуліцы Першае Мая!

Пабудзі хутчэй
Дзеда і тату.
Ой, баюся —
Праспяць яны свята!

Усміхнулася маці:
— Сыночак,
А яны ўжо ў калоне
Рабочай.

Сцяг завода
Нясе наш татуля,
А вунь з бантам чырвоным
Дзядуля...

— Дзед! — заплакаў унучак,
Заенчыў.—
Абяцаў жа,
Што возьмеш на плечы!

— А мяне,—
Запыталася маці,—
Ты пакінуў,
Пакінуў бы ў хаце?

— Не,— сказаў ёй малы,—
Не пакіну.

Не хвалюйся —
Збяруся ў хвіліну.

Мы не спознімся, мама,
На свята —
Вунь чакаюць мяне
Акцябраты.

Я надзену
З чырвонаю зоркай
Кашулю.

Дай руку —
Сам цябе павяду,
Дарагая матуля.

1977

Майская госця

Прыляцела, прыляцела
Першаю паштоўкаю.
Пад акном на дроце села,
Радасна зашчоўкала:
— Я ляцела гарадамі,
Вёскамі і сёламі,
Над палямі, над садамі
За вясной вясёлаю.
Несці навіну на крылах
Памагалі гусанькі:
Я сама сабе пашыла
Хвартушок бялюсенькі.
Выгладжу сваю абнову,
Вычышчу ўсе пёрачкі,
Каб у дзённіку вясновым
Мець адны пяцёрачкі.
Калі ў вас іх малавата
Ці даўно ўжо меліся,
Не хачу быць вінаватай —
Давайце падзелімся.
Кожны, хто мяне пазнае,
Няхай павітаецца:
— З добрым маем,
з цёплым маем,
З сонечнаю раніцай!
— А мы ўсе цябе пазналі,
Просім, калі ласачка,
Сябраваць заўсёды з намі,
Ластавачка, ластаўка!

1977

Добры знак

І шафёр, і пешаход
Кожны знае ў свеце
Знак увагі — пераход!
Асцярожна — дзеці!

Грузавік спыніў свой ход,
Сталі легкавушкі.
Асцярожна — пералёт!
Асцярожна — птушкі!

Кожны падарожны рад
Прывітаць, прывецiць:
— Добрай раніцы, дзетсад!
Добры шлях вам, дзеці!

Нават сонца маладзей
Глянула з блакіту —
Гэта будучыні дзень
Выйшаў на арбіту.

Хай заўсёды з веку ў век
Добрым знакам будзе:
Асцярожна — чалавек!
Асцярожна — людзі!

1977

Ордэн Дружбы народаў

Не арламі драпежнымі
І не хіжымі львамі
Векапомны свой Снежань
Увянчалі мы з вамі.

Рукі ў поціску братнім
Над зямлёю злучыла
Пад штандарам крылатым
Дарагая Айчына.

Серп у еднасці з Молатам
Як ударнікі вахты
Ад якуцкага золата
Да палескае нафты.

Ад вышыняў касмічных
Да глыбінь акіянаў —
Пазнаём іх аблічча
Мы ва ўсіх сваіх планах,

І ў задумах, і ў мэце,
Ў запаветным жаданні,
Каб лунаў на планеце
Сцяг людскога яднання,

Мацавалася брацтва
Нашай вернасці мужнай —
Ордэн рыцараў працы,
Ордэн рыцараў дружбы!

1972

Пісьменніцкія ўдовы

Колькі вас? Болей чым удаўцоў,
Чым нашых рэдактараў і выдаўцоў.

Калі без пары аддаём мы канцы,
Вы — нашы рэдактары і выдаўцы,

Даследчыкі нашы і нашы музеі...
Усе запаветныя новыя землі

І астравы, пра якія мы снілі,
Вы ўжо без нас і знайшлі, і адкрылі.

Цяжка было вам з намі ў жыцці,
Намнога цяжэй крыж удовін нясці.

Столькі турбот, а спачыну ні трошкі.
Мраяцца мемарыяльныя дошкі,

Вуліцы, школы, шматтомнікі, помнікі,
І ўсе жыхары на планеце — паломнікі...

Родныя нашы, вы гэтак нам верылі,
Мералі самай вялікаю мераю,

Даруйце, калі хто не выйшаў па мерцы,
Не здолеў з музыкаю памерці,

Так і паехаў, даўжнік няўдзячны,
На калектыўную вечную дачу.

Даруйце нам, верныя, добрыя ўдовы,—
Я ўсім пры жыцці пакланіцца гатовы.

1973

Паэзія

Хто прагне хіжасці арла,
Хто — ястрабава спрыту,
З усіх набыткаў зберагла
Ты лепшы свой набытак.

Яго адзіны валадар,
Ніколі ў паняверцы
У пераможаных ахвяр
Не вырывала сэрца.

Штурмуючы святла рубеж,
Свайго не шкадавала
І самы запаветны верш
Жывым перадавала...

1973

Ні дня без радка

Вінюся перад табою,
Што столькіх не даглядзеў —
Не вынес адных з поля бою,
Другіх абмінуў у бядзе.

Не густа яны падняліся —
Усходы маіх радкоў,
За канчатковаю рысай
Болей галодных гадкоў.

Да дзён далучаю ночы,
Але не даецца ліміт.
Даруй, калі цяжкія вочы
Выкацяцца з арбіт

І слова на самым зрэзе
Не ўлезе ў абойму радка.
Ні ў чым не апраўдвай, паэзія,
Як будзеш судзіць даўжніка.

1973

Гатоўнасць

І славе паэта, і званню
Належную меру знайдзі:
Вышэйшае выпрабаванне —
Гатоўнасць нумар адзін.

На самай апошняй паверцы
Хай будзе дакладны зарок —
Бясстрашны набой твайго сэрца,
Радок, як пад пальцам — курок.

У курсе падзей і на пульсе
Гартуйся і мужнасць гартуй.
Няма ў цябе слова — ратуйся!
Ёсць абавязак — вартуй

Будучыню ў калысцы,
Як дарагое дзіця,
Не дзеля ўласнай карысці —
Для перамогі жыцця.

1974

Ядлоўцавы куст

Не парушаючы плыні штодзённай,
Буду шчаслівы ціха знямець.
Прашу — не кладзіце ў стадоле казённай
І не трубіце ў бяздушную медзь.
Не прымушайце плакаць прамоўцаў —
Баюся, што могуць расчуліць мяне.
Пагасне зялёны агеньчык ядлоўцу
І нават галінкай не варухне.
Усіх вызваляю ад сумных візітаў,
Загадзя дзякую ад душы
Таму, хто даставіць хуткім транзітам
Без перасадкі па слуцкай шашы
Да ўзгорка таго, што пагляду прыкметны
Між родных і мілых прастораў здалёк.
Як лёгка мне будзе дыхаць паветрам
Лугоў канюшынных, пшанічных палёў.
Прыпынак мой ціхі. Няхай не знайшоў я
Ні надпісаў гучных, ні нават прыкмет
Далёкіх вытокаў свайго радаслоўя —
На бацькавым бацьку страціўся след,
Але папярэднік і продак мой ведаў,
Што не канчаецца вечнасці рух,
Распачынаючы зноўку ад дзеда
На дрэве жыццёвым памяці круг.
Не парушаючы плыні штодзённай,
Добра надзейны прытулак свой мець.
Ядлоўцавы куст — абеліск мой зялёны,
Вечна табе на радзіму глядзець.

1974

Случчына

Ёсць на зямлі

Ёсць на зямлі такі куток,
З якім навек я злучаны,
Адкуль ступіў свой першы крок —
Мая радзіма — Случчына.

Не зводзіліся ўсе вякі
На Случчыне паэты.
Вянкі іх песень — рушнікі,
Сурвэты — іх санеты.

Увекавечыў Слуцак нас
Сваімі паясамі.
А пра цяперашні наш час
Вы ведаеце самі.

Пачуўшы ад старых людзей,
На ўласны смак праверыў —
Няма нічога саладзей
Славутай слуцкай бэры.

А тыя, хто памаладзей,
Перадаюць унукам —
Няма нічога саладзей,
Чым слаўны слуцкі цукар.

Сябры, паверце земляку:
За век свой некароткі
Я ўпэўніўся, што случаку
Увесь наш край салодкі.

Над Случчынай салодкі звон,
Як рой наўкола маткі.

Люблю яшчэ з дзіцячых дзён
Салодкія загадкі.

Салодкія загадкі

Сітуліцы,
Мітуліцы —
Ляцяць госці
Па вуліцы.

Пазляталіся,
Паселі
І гудуць,
Як на вяселлі.

Сонца жыгае,
Джгае жывіца.
Хто не ўгадае —
Не будзе жаніцца.

Не быў я ў свеце бабылём,
І ты не будзеш, братка,
Пакуль не зарасла быллём
Салодкая загадка,

Пакуль вяселіць нас яна
Бясконцай таямніцай,
Пакуль з глыбінь жывога дна
Б'юць слуцкія крыніцы.

Прыпаўшы да зямлі, іх п'юць
Лясы і сенажаці,
І маладзіцы, што паюць
Песні нашых маці.

Сам не паклоннік даўніны,
Сучаснасці равеснік,
Паміж радні і сябрыны
Я рады слуцкай песні —

І той, што з полымя вайны
І што бацькі спявалі,
Што нашы дочкі і сыны
Вязуць на фестывалі.

Слуцкая камарынская

Шум і гоман у бары —
Жэніцца камар стары.

Камарыху з дзецьмі кінуў,
Падабраў сабе дзяўчыну,

Рад камар, што выбраў муху —
Загладуху, весялуху.

Толькі муха штось не рада
Камароваму акладу,

Бо па мужавай зарплаце
Шые ў тыдзень адно плацце.

Усяго купіў камар —
Модных туфляў дваццаць пар.

На гулянкі муха ходзіць,
Цэлым гужам хлопцаў водзіць.

Галавой камар панік,
Замаркоціўся мужык.

Не жыццё пайшло, а мука —
Цягне жылы злыбядуха.

Як прытупне, як прыкрыкне —
Камарочак ані пікне.

Ой, хапіў камар бяды —
Ні туды і ні сюды,

Бо старая не даруе,
Маладая запілуе.

Пайшоў з гора камарок
Не ў гаёк і не ў барок.

Запынілі камарка
Актывісты ля ларка:

— Як жывеш, як пажываеш,
Чаму нас не паважаеш?

Паважаў камар усіх.
Перш узяў ён на траіх,

Потым на сляпнёў, на трутняў
І на тых, што блізка труцца.

Так бядак развейваў смутак —
Ухапіў пятнаццаць сутак.

Намахаўшыся мятлой,
Стаў камар ужо не той.

Доўга выў, за вухам чухаў:
— Ой, не буду больш пад мухай!

Лысы раманс

Што мне з таго пісанага,
Што мне з кучаравага.

Палюбіла лысага —
Пахаджаю паваю.

Лысага люблю я ласкі,
Лысы возіць мне каляскі,

Не адходзіць ад калысак —
У нас поўна хата лысых.

Лысы да дзяўчат не ласы,
Лысы дбае пра кілбасы,

Лысы дбае аб радні,
Зарабляе працадні.

Не бярэ і ў рот гарэлкі,
Лысы мые мне талеркі,

Чыгуны, гаршкі і місы —
За парадкам сочыць лысы.

Жонка лысага — нялыса,
Калі лысы сам не высах.

Лысыя ў нас не звяліса —
Выбірайце толькі лысых!

З лысым весела жывецца,
Ёсць заўсёды куды дзецы.
Як люстэрка разаб'ецца —
Буду ў лысіну глядзець.

Сакуны

Мы на Случы ўсе — сакуны,
Завомса сакунамі.
Спрадвеку хлеб наш сакаўны
І мова сакаўная.

Звязала рушнікам рака,
Тугім вузлом злучыла
З лесавіком палевіка
І дружбе навучыла.

Здавён адзін на аднаго
Мы не глядзелі скосо,
І хоць пабачылі ўсяго —
Усё пераЖылосо.

Наб'е гузак, хто вытнецца,
Пацэліць той, хто меціцца.
Бо як яно рабіцьмецца,
Дык так яно і мецьмецца.

І нечага аюцкаць,
Калі пастух някемны.
У Слуцку ўсё па-людску —
І случакам прыемна.

Яшчэ ў калысцы спіць сысун,
А толькі абазваўса,
І ўжо ён — выліты сакун,
Увесь у бацьку ўдаўса.

Глядзіш, мацнейшыя харчы
У місе падварушвае.
Не трэба нават і вучыць —
Так лыжкай апігушвае.

Расце сабе, у вус не дзьме,
Наказ шануе дзеда:
На Случчыне Андрэй Кузьме —
Заўсёды родны Хведар.

І сам удаўса я такі

І сам удаўса я такі,
Шчаслівы вам прызнацца:
З адной рукі, з другой рукі —
Скрозь слуцкае сваяцтва.

Дадому еду — і здалёк,
Нібы палотны белячы,
Бяжыць бярозавы гаёк,
Дарогу сцелюць Бўлічы.

Пра іх ніколі на вяку
Нідзе не мог забыцца.
У весніцах стары цвыркун
Пілуе марш на скрыпцы.

Чмель трубіць у гарбузны цвет
На ўсё сяло святочнае.
Не блізкі абышоўшы свет,
Канцы з канцамі сточваю.

Тут між балотнага куп'я
Ўзлятала песня кнігаўкай.
Зрасталася душа мая
З маёю лепшай кнігаю.

У ёй — імёны, адрасы,
У ёй — мае случане,

Жывых — жывыя галасы
І тых, што замаўчалі.

Падчас і я ў трубу трублю,
На скрыпачцы пілую,
Што, мілую, цябе люблю,
Зямлю сваю — малую.

А ты жыццё прайшла са мной,
У свет вяла і клікала.
Ніколі без цябе, малой,
Не знаў бы я вялікае.

Яшчэ не сплочаны мой доўг.
Перад табою немы,
Я ўсё шукаю свой радок
Дзеля тваёй паэмы.

1976

Мужны век мой

Хто ў пяту Ахілесу
Пацэліць ямчэй?
Паскарэнне прагрэсу —
Хутчэй жа, хутчэй!

А навошта, уласна,
Нам здалася пята?
Гэта ўжо не сучасна —
Цемната, цемната.

Лепш прыдасца жаданы
Ахілесу нейтрон.
Сыпанём з неба манны —
І душа з яго вон.

Так не справіўся гром бы
І маланка — наўрад,
Як гуманная бомба,
Міласэрны снарад.

Кругабег непазбежны,
Ты адстаў, Ахілес,
А драпежны грабежнік
Паскарае прагрэс.

Свет сыходзіцца клінам,
Ледзьве-ледзьве жывы,
Так імчыцца імкліва,
Як на злом галавы.

Спланаваны канечны
І прыцэл, і размах,

І трапечацца вечнасць
У зладзейскіх руках.

Зноў сініць падкалодны
Са старых сваіх гнёзд,
Да таго ўжо халодны,
Што па скуры — мароз.

Здрады, змовы і войны,
Яд, гашыш і барыш...
Непахісны, спакойны,
Ты на варце стаіш,

Мужны век мой дваццаты,
Запаветны мой час,
Хай шалеюць вар'яты —
Не спалохаюць нас!

1977

Дэльфіны слухаюць музыку

Славутыя даўнія меламаны,
Вызнаўшы моры і акіяны,
Ледзь не за фалды нас тузаюць —
Просяць зямное музыкі.

Бліщчаць, усміхаюцца
Вочкі-гузікі:
Так падабаецца
Наша музыка.

Спрэс перапоўнены дэльфінарый,
Куды ні глянеш — пары і пары.
Адны фракі,
Адны manішкі.

Акулы-небаракі
Стуліліся нішкам.
Не вельмі разявіш зубастую пашчу,
Самі кіты на канцэрце нашча.

У старога дэльфіна
Маладая дэльфініха —
Не то графіня,
Не то дафініха.

Строгі экзамен для музыкантаў:
Крый бог, пераблытаць allegro з andante,
Не дацягнуцца
Тэрцыяй
Да presto,—
Скандал! —
Не сцерпіць

Фінвал
Пярэсты.

Тонкі знаўца
Усіх мадуляцый
Ловіць быстра
Любыя рэгістры,
Радасна слухае хвалю такую,
Якое не чуў я
І не пачую.

Бывае, скорчаць горкую міну,
Пераміргнуцца дэльфін з дэльфінам,
Сумна ўсміхнуцца сабе — і маўчок:
Верхняга *do* не дабраў смычок!

То раптам зморшчацца ад перабору,
Глянуць з дакорам
На дырыжора:

— Друг паважаны, не тыя вяршыні,
Не тыя прасторы, не тыя глыбіні...

Я ўпэўнен, што так разважаюць
дэльфіны.
Магутны ты, чалавек, ды зарана
Сцураўся вытоку свайго — акіяна,
Дзе б'ецца адвечнае сэрца планеты,
Адкуль пачынаюцца далі сусвету,
Які вымяраеш вышынямі ты,
А мы — глыбінямі дабраты.

Горкага азарэння хвіліны:
Вашая праўда, ваша, дэльфіны.
Гэтак сказалі, нібы даравалі,
А мы ж вас нядаўна яшчэ забівалі.

І хоць бы на памяці прыклад адзін,
Калі чалавека пакрыўдзіў дэльфін.
Што гаварыць — я часцей усё чую,
Як у няшчасці людзей ён ратуе.

Мабыць, залішне пыхі, зазнайства
Лічыць мне, сябры, вас за ўласнае царства.
І вернага друга ўзяўшы за глотку,
Змусіць вышукваць падводныя лодкі,
Гнаць нам у сеці рыб касякі —
Хай служыць, калі ён разумнік такі!

Ці мала, ці мала чаго хто захоча...
Уважлівей глянем другу у вочы,
Паверым у хвілю шчаслівую гэту —
Дэльфіны слухаюць музыку свету!

1977

Спадчына

Мой добры веку, вінават,
Напэўна, я перад табою.
Яшчэ не спісаны салдат,
Я ўсё на жытнім полі бою.

Баюся, каб не нахлусіць
Ні ў чым, нідзе і ні на кроплю.
Калісь умеў араць, касіць,
Смак ведаў хлеба і картоплі.

І зараз ведаю, але
Ты так стараешся заўзята,
Каб я ў тваім цяпле, святле
Хутчэй забыў старую хату,

Сяўню і серп, і млын, і млён,
Касу і граблі, цэп і вілы,
Цяпло вясновых баразён,
Бусліны клёкат, сэрцу мілы.

Бывае, не прымроіш воч,
Не спіш да самага світанку.
Не спіць над Свіслаччу ўсю ноч
Тэлевізійная буслянка.

І чорна-белыя буслы
З блакітнага гнязда клякочуць,
Лагодна лашчаць даўні слых
І дзівы новыя прарочаць.

Даруйце, серп, саха, страха,
Мае вытокі і асновы,

Што адцураўся кажуха,
Куды ў кішэню лез па словы.

Не сцерпіць малады чытач:
«Расчуліўся без дай прычыны.
А мне да лямпачкі, прабач,
Твой дзедаўскі кажух аўчынны!..»

Ну што ж, і ты даруй мне, друг,—
Ты болей за мяне свядомы,
Бо перакроіў мой кажух
Па новай модзе — на дублёны.

Ліст памяці, апалы ліст,
Развітваючыся з табою,
Апошні стаўлю абеліск
Я на пакутным полі бою.

Чужою бацькаўшчынай мне
Вы не былі, мае загоны.
Не спіць і, мабыць, не засне
Мой успамін пра вас да скону.

Не чужаку, а мужыку,
Што сеяў у барозны промні,
Хай застанецца на вяку
Не камень, а сыноўні помнік.

1977

Па дарозе ў Мазыр

Выбліснуў радасна з сіняй смугі
Промень на дахі крутых камяніц,
І за ракой пашырэлі лугі,
Засерабрыліся плыні крыніц.
Бусел прачнуўся ў цёплым гняздзе,
Чапля цыбатая выйшла на жвір,
І, легкакрылая, па вадзе
Мчыцца імкліва «Ракета» ў Мазыр.
Раптам птушыны ўстрывожаны ўскрык.
Ах, палахлівіца, ты мне прабач.
Не на прыцэл я бяру, а на ўлік —
Што ж такі жаласны, роспачны плач?
Белая чаіца біла крылом,
З хвалі рачной узляцець не магла.
Быццам на крызе яна ў ледалом,
На каляровым крузе плыла.
Як бы спатрэбіўся сёння мне бог,
Той, што па штату скарочаны — Пан.
Можа б, стары спалучыць дапамог
Жылку крыніцы і нафты фантан,
Уберагчы вас, жыцця берагі,
Неба блакіт, зялявіну зямлі,
Каб вінаватасці нашай кругі
Да нашых нашчадкаў не даплылі...
На даляглядзе дубровы, бары,
Песеннай Прыпяці вольная шыр,
Схілы зялёныя, горы, яры,—
Добрае раніцы, мілы Мазыр!

1977

Прыручэнне агню

Кінуты гаспадаром няўдзячным,
Ён памкнуўся быў за ім услед.
Доўга ў цемры бег, пакуль не ўбачыў,
Што ўжо не дагоніць, што аслеп.
Ледзь навобмацак прыпоўз у прысак
Каля прыдарожнае лазы,
У гарачы жвір уткнуўся пысай
І счарнелы прыкусіў язык.
І сканаў бы — спамінай як звалі,
І які быў верны ён, агонь,
Калі б гэтай ноччу не престалі
Двое закаханых да яго.
Быццам пасля доўгае разлукі
Папрасіліся да сябра на пастой,—
І, ласкавыя адчуўшы рукі,
Ён падскочыў, замахаў хвастом.
І такой пяшчотай і любоўю
Агарнула ўзлесак цішыня —
Родныя, жаданыя абое
Застануцца тут ажно да дня!
І з'ядналіся адным даверам —
Цемра са святлом, з душой душа...
Ціха спалі дрэвы ў змроку шэрым,
І ўздыхала сонная шаша.
Хто пра шчасце іх, траіх, раскажа?
Не пытай ні ясень, ні сасну.
І агонь знябыўся, не заўважыў,
Як на досвітку і сам заснуў.
1977

твая ўсмешка

Маладзік

Не замяла, а заняла зіма
Бясконцую прастору памяці —
Не сівер, не мароз, не замеці,
А толькі ты мне бачышся сама.

Ляціш з Траецкае гары да скверыка,
Спяшаешся — я пазнаю здаля
Цябе ў пушыстым шаліку каўнерыка,
Блакітную, як матыля.

Ляціш, мая высокая сняжынка,
Уніз, дзе прыпынілася рака.
Тэлевізійны шпіль скрозь аблачынку
Штурхнуў пад бок маладзіка.

І той з цікаўнасцю дзіцячай,
Наіўны, пачынаючы паэт,
Прынік, прыпаў да тэлеперадачы,
Нанова адкрываючы сусвет —

І радасны, і сумны, і трывожны,
Узрушаны прыгожасцю зімы

І асцярожны да сняжынкі кожнай,
Якую выбіраем мы.

Не бойся, любая, я затулю ў далонях
Няўпэўненую, родную руку,
Шчаслівы гэтай поўначчу сягоння,
Удзячны нашаму маладзіку.

1973

Дуб і рабіна

Няможацца дубу штосьці,
З ранку смыліць у крыжы,
Ломіць старыя косці —
Пойдуць, напэўна, дажджы.

Пачнецца абложная восень,
Асыплюцца жалуды.
Мала ўжо засталося —
І жалуды, як гады.

Было іх заўсёды процьма,
Думалася — не палічу.
Цяпер за сваё бесклапоцце
Горкай цаною плачу.

Сівер пілуе голлі,
Перабірае сукі.
Зірну — ні дубка ў наваколлі,—
Дзе вы, мае сынкі?

Дзе ты, мая рабіна,
Што каля тыну расла,
Што дарагім успамінам
І песняй на сэрца лягла?

Ні ты да мяне перабрацца,
Ні я да цябе — не змаглі,
А вернасці нашай застацца
Суджана ўсё ж на зямлі.

Не перапыняць кахання
Ні яр, ні гара, ні рака...

Дзяўчынка бяжыць на спатканне,
Трымаючы туфлі ў руках.

У вечаровым змярканні
Сячэ па асфальце дождж.
Верце, сябры, каханню —
Я сам бы пабег басанож,

Каб толькі яна чакала,
Каб толькі вярнуўся той час —
Нават бетон і камень
Не разлучылі б нас.

1973

Твая ўсмешка

Толькі святла, што ў тваім акне,
Толькі святла!
Чаму ж ты так позна сустрэлася мне,
Дзе ты была?

Столькі за дзень свой я выбіў дарог,
Столькі за дзень,
Лепшай, жаданай пабачыць не змог,
Не змог анідзе.

Столькі дарог у завеі густой,
Столькі дарог!
Які ж ён высокі да ўсмешкі тваёй,
Гэты парог!

1973

Дзявочая песня

Тайну я сваю хаваю,
Берагу бяду маю —
Аднаго даўно кахаю,
Пра другога думаю.

А яны — і той, і гэты —
Паўз маё акенечка
Ходзяць і не бачаць свету,
Ані-нічагенечка.

На ўсю вуліцу палае
Цвет на падаконніку —
Завушніцамі хістае,
Свеціцца, як сонейка.

Аніводзін не спыніўся,
Нават не прымеціў.
Трэці глянуў — задзівіўся...
Пакахаю трэцяга!

1973

Старадаўні раманс

Месяц схаваўся за хмарку,
Ў небе не хоча гуляць.
Буду пры недагарку
Даўнюю кнігу чытаць.

Што мне да шумнага свету,
Да ворагаў і сяброў.
Добра старыя паэты
Пісалі калісь пра любоў.

Мы самі, як кажуць, з вусамі,
Нямала на памяці ёсць.
Ёсць і ў самога таксама,
Здаецца, прыемнае штось.

Ах, памяць... Зноў месяц з-за хмары
Мільгнуў і пагас на вачах.
Дымам сышоў недагарак,
Кончылася свяча.

1973

Дзедава шчасце

Шчаслівая старасць... Не варта
Уводзіць славечка ў моду,
Нібыта казырную карту
Выхапілі з калоды.

Бог засцярог ад азарту
І ад пустое дакукі.
Не браў сам у рукі картаў,
І не бяруць мае ўнукі.

Быў да людзей я цярплівы,
Добраму слову рады.
Сказаць, што цяпер нешчаслівы —
З дзедаўскай здымуць пасады.

1973

Саракі

Ты думала, што барыша,
Што выкупу яна чакала,
А бедная мая душа
Усё яшчэ цябе кахала.

І прагнула твайго цяпла,
Глядзела ў вочы зблізку.
І хоць галоднаю была,
А не кранула міскі.

Прыпаўшы ўпотай да рукі,
Яна ўздыхнула моўчкі
І ў сумны дзень на саракі
Пайшла навек упрочкі.

1974

перадзім'е

* * *

Якая асалода — жыць,
Знаць вартасць кожнае гадзіны,
Тым, што адкрыта, даражыць
І адкрываць за дзівам дзіва,

З апошніх сіл узяць рубеж,
Бясконцасці жыцця здзівіцца,
Пераканацца, што жывеш,
Што сэрца яшчэ можа біцца!

* * *

Баяўся цябе, перадзім'е маё,
Не спадзяваўся, што буду шчаслівы.
Ранкам навеяла снегу сумёт,
А надвячоркам — новае дзіва:

Сад варухнуўся, прачнуўся, ажыў,
Светлай душою наскрозь заіскрыўся.
Такі малады ён ніколі не быў,
А галава, галава — ў серабры ўся!

* * *

Я да цябе, мая вярбінка,
Прыпаў лістком і так прырос,
Што сівер не атрос узімку,
Гарачы не спаліў мароз.

Апошнім ападу вясною
На дол, у цёплую зямлю.
Ты не журыся нада мною —
Я светлую цябе люблю.

* * *

Не ўпікай, не дакарай,
Не карай за гэта,
Што ў людзей — самы май,
А маё лета

Канула за далягляд
У смузе сіняй.
Цешыўся — у цвеце сад,
Аж на голлі — іней.

* * *

У ладзе, у згодзе — і на табе: годзе! —
Ні развітання і ні праводзін.

Толькі і следу — два напаміны,
Дзве каляіны, дзве палавіны,

Дзве даты: адна так шчасліва пачата,
Другая чакае прагнай расплаты,

І разышліся, і анямелі,
А ўсё ж яны сыдуцца зноў, паралелі,

Перакрыжуюцца
Каляіны,
Непрымірымыя
Палавіны.

* * *

Долу ўпала галавою
На гасцінец апусцелы.
Нахіліўшыся над ёю,
Клён стаіць асірацелы.

Што ж ты, белая бяроза,
Не пайшла з ім да канца
І на самай паўдарозе
Кінула ўдаўца?

* * *

Невядома, колькі год
Прастаіць на скрыжаванні
Недарэчны Дон Кіхот,
Векавечны у чаканні.

А пасмеюць ветракі
Зноў пачаць усё спачатку,
Горда ён шпурне з рукі
Ім у твар сваю пальчатку.

* * *

Адышло за небасхіл
Мілае мне лета.
А ці быў я лету міл —
Ні адной прыкметы.

Утаіла свой сакрэт,
Нават успаміны.
На дарозе толькі след
Позняй павуціны.

* * *

Зіма ўжо на двары,
За позваю шле позву,
Завея верх бярэ:
Позна!

Не позна, дацягну
Да запаветнай мэты —
Хачу сустрэць вясну,
Дай развітацца з летам.

* * *

Першы лісток на дрэве
Вылузаўся з пялёнак,
Першы падбел на прыгрэве
Падняў свой сцяжок зялёны.

Першы агеньчык жоўты
Сонца ў далонях загушкала.
Вясна мая, няўжо ты
Вярнулася разам з птушкамі?

* * *

Дождж мінуўся — цёплы, ветлы,
І такая ціша ў полі,
І прастор празрысты, светлы
Поўніцца зноў гулам пчоллім.

Толькі чмель яшчэ ў бадыллі
Жоўтай піжмы прыдарожнай
Мокрыя прабуе крыллі
І ўзляцець ніяк не можа.

* * *

Выспеліў колас зерні,
Калі збеража́ш хоць адно,
Пасееш — і нанава вернеш,
Коласам стане яно.

І покуль запас не растрачаны,
І не мінула вясна,
Яго захавай для спадчыны —
Чакае твая баразна.

* * *

Дарэмна кажуць, у жыцця
Дарогі не пытайся —
Ледзь толькі выйшаў на прасцяг,
І ўжо назад вяртайся.

Хіба магла кароткай быць
Пражытага загадка,
Каб столькі вызнаць, перажыць
І ўсё пачаць спачатку!

1972—1975

з сучаснай міфалогіі

Бог Вал

— Як жывы-здаровы?
— Памалу.
— Працуеце?
— Да адвалу.

— А з планам як?
— Вельмі ўдала —
Самы высокі бал
Па валу.

— Многа гэта ці мала?
— Па валу
Няма правалу.

— Па чым жа правал?
— Па завалу.

— Прагрэсіўку дырэкцыя ліквідавала?
— Што вы — сама прагрэсіўнаю стала.
Дзякуй богу Валу —
Вялікаму інтэлектуалу.

1973

Вінцік

Не Леанарда,
Не Вінчы —
Я вінцік,
Я гвардыі
Вінцік.

Увінчан
У схему —
Паэму,
Яе арматуру,
Асоба
Без пробы,
Без культу
І без культуры,
Без твару
І без аблічча.
Не загадаюць з пульту —
Не мару,
Не плачу,
Не клічу.

Жывіце,
Гуляйце,
Спіце,
Мацуйце свой побыт,
Пакуль я на варце —
Вінцік,
Слуга ваш,
І раб ваш,
І робат.

1973

Грэшнік

Здаецца, незаўважна і патроху,
А столькі награшыў! А ты ж
І не падумаў нават, што свой крыж
Цягнуць табе самому на галгофу.

Пакайся, грэшнік, схамяніся, годзі,
Успомні аб душы хоць раз.
Узыдзеш на гару — прызнае час
Хоць гэты твой адзіны подзвіг.

Падняўся грэшнік на вярхі,
Як праведнік вярнуўся ён дадому:
Падараваў свой крыж святому,
А заадно — і ўсе свае грахі.

Дайшоў, чытач, і сам, напэўна, ты
Да простай ісціны, што крыж быў залаты.

1973

Праведнік

Спрэс — у кадзільным дыме,
Славес — суцэльны лес.
На ўздыме ён, на ўздыме
Аж да нябёс далез.

І гладка ўсё і складненька —
Папробуй лепш скажы.
О, як жа нудна з праведнікам
На белым свеце жыць!

1973

Пегас на грузавіку

Бяскрыўдная усмешка часу —
На грузавіку вязуць Пегаса.

Бартамі абгароджаны Пегас,
Самотным позіркам глядзіць на нас,

І слёзы коцяцца з вачэй Пегаса:
«За што ж мяне вы без пары, без часу...»

— Куды вязуць Пегаса?
— На каўбасы.

1973

Круглы стол

Засведчыў пратакол,
Што асалоду мелі:
Такі быў круглы стол —
Усе мы пакруглелі.

1975

Малагабарытны класік

Сябры! Я томаўласнік,
Жывы, сапраўдны класік!
Жыву на два тамы,
Нібы на два дамы.

І жыць бы колькі ўлезе,
Як раіць добры розум,
Калі б мая Паэзія
Маю любіла Прозу.

З іх кожная — у томе,
Як гаспадыня ў доме.
Замучылі гаспадара,
Што не магу падняць пяра.

Сказаўшы па сакрэту,
Яшчэ ў мяне ёсць дама,
Прыхільніца паэта,
Завецца дама — Драма.

І Крытыка, як цёшча,
Глядзіць зацятым зверам.
Нязручная жылплошча —
Двухтомная кватэра.

Цярэбяць дамаседа,
Гудуць суладна ўнукі:
— Расказвай казкі, дзеда,
Табе ж і кнігі ў рукі...

Нямала я нажаў бы
Засеяных старонак,

Не мірачы ўсіх жанраў,
Нібы раўнівых жонак.

Не ведаючы меры,
Яны без дай прычыны
Мне грукаюць у дзверы,
Яшчэ часцей — у спіну.

Цярпі і выслухоўвай,
Чаго не падзялілі.
Трашчаць па шву асновы
Сямейнае ідыліі.

Прасіў у бога ласкі,
А мне ў адказ — усмешка:
— Ты добра баяў казкі,
Спявай цяпер пацешкі.

І так сказаў па часе,
Нібы адрэзаў брытвай:
— Класік-то ты класік,
Ды малагабарытны.

На большую кватэру
Не дам табе прапіскі!..
І выкіну за дзверы.
Я — ў слёзы, ён — ні блізка.

Так без пары, дачасна
Усё мне стала ясна.
Паспець сабраць бы томік
Пакутніку на помнік.

1973

Мемуарыст

Залучыўшы загадзя́
Планавыя плашчадзя́,
Падлічыўшы прыбыля́,
Апішу ўсё спакваля:

Збоку, зблізку і здаля,
Навакола і каля
Намалюю вам партрэты,
Як жылі-былі паэты.

Тары-бары,
Растабары...
Выйшлі з друку
Мемуары.

1977

Другу-стылісту

Маеш, браце, рацыю —
Стыль твой адмысловы.
Ўзяў на зуб абзац я:
Цукар — твае словы.

Цукар — твая мова,
Слодыч скрозь адметна.
Сведчу, адным словам —
Пішаш дыябетна.

Вымераны нормы,
Вывераны жэсты:
Стылізацыя формы —
Стэрылізацыя зместу.

1976

Разбойнік

Дальбог, ні кроплі не схлушу,
Скажу, як на малітве:
Нож за халявай не нашу,
Не давяраю брытве.

І нават доўбняй не глушу,
Не валаку крукамі.
Я здрадніцу сваю душу
Уласнымі рукамі.

Уночы лямпу патушу,
Аловак — пад падушку,
І толькі загудзе ўвушшу,
Я — цап яе за вушка.

— Ага! — ад радасці крычу.—
Папалася, галубка!
Ў казіны рог цябе скручу,
Не вырвешся ўжо — дудкі!

Але яе — хоць бі, хоць рэж,
То лашчыцца, то дрыхне.
Вось ты і прысвячай ёй верш
І вер праклятай рыфме!

1976

Натурфілосаф

Гэны знае, пад каго ён рые:
— Разгарнуцца не даюць старыя,
Замінаюць маладым —
Па адным іх, па адным!

Што? Ужо ніводнага? Усе?
Натуральны
Хай жыве
Адсеў!

1977

Падрадчык

Бяру падрады на даклады
І на праекты пастаноў.
Усе, якія ёсць, пасады
У вершах выславіць гатоў.

Складаю прытчы павучальныя,
Пішу сцэнарыі вянчальныя,
Паэмы тронна-велічальныя
І электронна-вылічальныя.

Гатовы славіць юбілеі,
Вяселлі, жаніхоў, нявест
Суцэльнай рыфмаю, з ялеем,
Са знакам якасці і без.

Прасцей мне паранае рэпы
Любы, з любое мовы эпас —
Мне не патрэбен нават слоўнік,
Вы толькі дайце падрадкоўнік!

1976

Датнік-выдатнік

Ляцяць гады праз мноства дат,
Штодня — салют, ура, парад.
Ад мноства зор зіхціць жывот,
А галава — наадварот.

1977

Тэзісы паэмы

Гайда, паэты, на экскурсію,
Ёсць неадкладны клопат —
Ва ўсіх падзеях быць у курсе,
Узбагачаць свой вопыт.

Па канцылярыях лайдачыць
Даволі вашай музе,
У комплексе рашаць задачы
Павінен член саюза.

Я параўнанняў абярэмя
Задумай абумоўлю —
Пішу надзённую паэму,
Пяю свінагадоўлю.

Партрэты

Вачамі лыпае чытач:
— Ну, брат, і выбраў тэму!
А мне прыспічыла — хоць плач —
Крануць усё ж праблему.

Хай не дасягне мой нары́с
Ва ўсім аб'ёме мэты,
Я не адзін аловак згрыз,
Малюючы партрэты:

Свінаматкі

Дзе пануе ўлада маткі —
Адмысловыя парадкі,

І найлепшая сям'я
Там, дзе маці — свіння.

Свінататкі

У сваім прыстойным статку
Аддамо пашану татку.
На пяшчотнай мове лір
Называецца ён — кныр.

Кормныя

Папрабуй злічы лычы.
Колькі ёсць — усе узорныя.
Як паважна чын гучыць:
— Мы адборныя, мы— кормныя!

Надворныя

Ні формы і ні нормы,
Ні славы, ні вялічча.
Надворны, не прыдворны —
Адну салому клыча.

Дзелавыя парасяты

Паглядзіце, колькі спрыту!
Як валтузяцца заўзята
Ля кіруючых карытаў
Дзелавыя парасяты!

Свінары

Дабрадзейная душа
Сыпле вобмешку з каўша:
Дзе — радзей, а дзе — гусцей,
А сабе — што патлусцей.

Колькі трэба камбікорму —
Кожнаму ён знае норму.

Ён у цэнтры
Ўсіх падзей,
Наш карміцель —
Дабрадзей.

Так ідзе работа спорна,
Густа прыбывае плёну.
— Ну, а як там у надворпых?
— Дастаткова рацыёну!

Песняры

У палацы песняра
Разлягаецца «ура».
Ад зары і да зары
Дзеляць славу песняры.

Хваляць котлішчы і стойлы:
— Га, дык жа зусім няблага.
Толькі б вось паболей пойла,
А то вельмі смаліць смага.

Стогнуць кормныя лагодна,
Смачна чухаюць азадкі.

Кожнаму катух свой родны,
І паветра, і парадкі.

На падхопе парасяты,
Ну, вядома ж, дзелавыя.
Кожны з радасцю зацятай
Для другога яму рые.

У рашэнні ўсіх пытанняў
Дух прыязны, міратворны...

Толькі хто там зноў «не ў форме»,
Хто б'е ў дзверы капытамі,
Падрывае нам адзінства?

Ах, праклятпы зброд надворны!
Вось дзе ўся прычына свінства!

Пасляслоўе

Паэму з лаўраў плёў я,
А завяршыў вайною,
Бо справа ўсё ж не плёвая —
Уславіць пагалоўе,
Ды яшчэ —
Свіное!

1973

маскі

Белы бычок

Харошых свят багата,
Я ўсе святкую іх.
Ды не люблю я свята
Дзеля чытання кніг.

Нагрузкі мнагавата,
Ажно на семярых.
Ну што гэта за свята —
Сем дзён без выхадных?

Цяжкія абавязкі,
Каб гладка, без сучка
Сем дзён чытаць вам казку
Пра белага бычка.

Сябры ад ранку клікалі
На лыжы, на канькі.
Плакалі канікулы,
Вясёлыя дзянькі.

Пракляты бык! Няхай бы
Мядзведзь цябе задзёр,

Ганяюць хлопцы шайбу,
Ажно раве наш двор.

Чацвёрты дзень чытаю,
Амаль не ем, не п'ю,
Начэй недасыпаю,
Трымаюся, цярплю.

Я пяты дзень пацею,
Над кнігаю сяджу,
Я шосты дзень па тэле
Хакея не гляджу.

Цяпер адна ўжо мама
Няспынна сёмы дзень
Хварэе за «Дынама»,
Лік за мяне вядзе.

Вы ўсе зрабілі ўрокі?
А я... але — маўчок.
Вось да якой марокі
Давёў мяне бычок.

Адстаў я па футболу —
Ў свае вароты б'ю.
Хутчэй, хутчэй у школу,
На ўроках хоць пасплю!

1976

Нос

Чаго ходзяць у бальніцы?
Кожны ведае — лячыцца.
Там ёсць многа дактароў,
І так лечаць — будзь здароў!

Захварэў і я, пайшоў.
Доктар кажа: — Здайце кроў.
— Ой, не дам, не дам крыві!
Доктар кажа: — Не раві!

Калі можаш — пацярпі:
Усю ноч не еш, не пі
І прыходзь да нас галодны,
Калі ў школе ты свабодны.

Я яшчэ мацней зароў:
— Для чаго мая вам кроў?
Я прыйшоў прасіць даведкі...
Доктар кажа: — Ну, і дзеткі.

Што баліць?
— Усё баліць,—
Зноў расказваю ўрачу я.
— У вушах звініць?
— Звініць.
Ў школу не магу хадзіць,
Я настаўнікаў не чую.

Доктар — за руку мяне,
Цераз калідор наўскос
Паказаў на кабінет:
«Вуха, Горла, Нос».

Дактароў нам трэба слухаць,
Калі ўжо бяда прыпёрла.
Вуха... няхай будзе вуха,
А пры чым, скажыце, горла?

Я — сапраўдны эскімос,
Эскімо грызу ў мароз,
Мог бы з'есці цэлы воз.
А пры чым, скажыце, нос?

Вуха... Вуха хай праверыць.
Я пастукаў ціха ў дзверы.
Думаў я, што там іх трое,
Аж адзін перада мною
Дзядзя з люстрам на ілбе:
— Што, мой дружа, у цябе?
Тут зусім ажыў я духам:
— Вы па вуху?
— Я па вуху.
— А дзе Горла, а дзе Нос?

— Ах, каб ты здаровы рос!
Я дамоў адправіў іх —
Сам працую за траіх.
Я падумаў: вось ён дзе,
Хто паможа мне ў бядзе!
Доктар казырок люстраны
Апусціў ніжэй на лоб:
— Ну, таварыш паважаны...

— Стоп! — крычу я.— Стойце, стоп!
Вы мне вушы правярайце,
Не чапайце вы мой нос,
Лепш хутчэй даведку дайце,
Каб я класнаму занёс.

— Ах, даведку,— сказаў Нос,—
Так бы з самага пачатку.
У мяне іх —цэлы стос.
Бачыш, з подпісам, з пячаткай.

Напішу табе па форме,
Так, як мае быць:
«Горла ў норме, вушы ў норме,
Нос — укараціць».

Досыць галаву марочыць,
Дарагі мой друг.
— А хто будзе... укарочваць?
— А я сам — хірург.

Бачу, кончыліся штукі,
Бачу, доктар мые рукі —
Даў я з кабінета чосу,
Рады, што застаўся з носам!

Чаго ходзяць у бальніцы?
Кожны ведае — лячыцца.
Там ёсць многа дактароў,
І так лечаць — будзь здароў!

1976

Ёжка

Я ўжо вам — не крошка,
Сама ў дзетсад хаджу.
Мая сяброўка — Ёжка,
Я з Ёжкаю дружу.

З якою? З тою самай,
З даўгімі валасамі,
З той самаю, ага,
Каторая — Яга!

Не хочаце — не верце,
Увесь пацвердзіць сад:
На Новы год к нам чэрці
Прыйшлі на маскарад.

Толькі мы пасталі,
Пабраліся за рукі,
А тут — яны з хвастамі,
І ўсе такія злюкі!

Ну, проста немагчыма —
Палохаюць дзяўчынак,
Настаўляюць рожкі,
Падстаўляюць ножкі.

Не вытрывала Ёжка:
— Дзевачкі, за мною! —
Як дасць чарцям падножку
Нагою касцяною!

Чарцей як не бывала,
Нібы змяла мятла.

Зазіхацела зала
Усмешкамі святла.

Зноў карагод дзяўчынак
Павяла ўкруга
Навакол яліны
Мілая Яга.

Так песню выцінае,
Нагою тупаціць.
Няўжо ёй касцяная
Ніколі не баліць?

— Ах, дарагая Ёжка,
Тупай, ды глядзі —
Касцяную ножку
Не падверадзі.

Прыпыніся, мамачка,
Адсапіся трошкі...
Яга скідае тапачкі,
А пасля — панчошкі,

І ад здзіўлення карагод
Да вушэй разявіў рот.
Усім такія б ножкі,
Як у нашай Ёжкі!

А ёй было замала
Гэтакага дзіва —
Ніц галавою стала,
Стаяла з паўгадзіны,

Радасным урокам
Цешачы гасцей

І тых, хто скокам-бокам
Цёрся ля чарцей.

Глядзяць зачараваныя
І госці, і дзетсад:
— Просім, паважаная,
Нам зрабіць даклад.

Такіх на свеце мала,
Што ні гавары,
Каб так стаялі ўдала
Нагамі дагары.

Дзе вы навучыліся,
Хто вам дапамог,
Як вы налаўчыліся?
— А мой дзядуля — ёг.

Дзедаву навуку
Спасцiглі пакрысе
І сыны, і ўнукі,
І праўнукі — усе.

Сягоння ёгі ў модзе,
Але мае сябры
Ўжо не стаяць, а ходзяць
Нагамі дагары.

І каб пайшла навука
У нас яшчэ ямчэй,
Нам трэба на парукі
Узяць усіх чарцей.

Я вас запытаю,
Хто адказаць гатоў —
Чаго нам не хапае?
Сказалі ўсе: — Хвастоў!

— Яны не вінаватыя...
— Вярнуцца ім пара...
Як закрычаць хвастатыя
З усіх куткоў: — У-р-ра!

І каб віну загладзіць
Хоць бы пад канец,
Як пачалі вылазіць
Хто з кухні, хто з сянец,

Хто з-пад стала, з-пад ложка
Да нас на маскарад,
Слухаючы Ёжку
І яе загад...

Вось якая Ёжка,
З каторай я дружу
І адной дарожкай
У дзетсад хаджу.

1976

Маскі

I

За характар прынцыповы
У пашане ён.
Спаць залегчы быў гатовы,
Так гарнула ў сон —

Налучылася нагода,
Упрасіў народ:
— Трэба перад Новым годам
Нам правесці сход.

Слова мудрае нам скажаш,
Ну, а потым спі.
Да вясны сабе заляжаш,
Сёння — пацярпі:

Засталося ў лесе мала
Знаных пасялян.
Дарагі Міхал Міхалыч,
Ты ў нас — ветэран.

За турбацыю, за небыт
Ты ўжо, брат, даруй
І па форме ўсёй, як трэба,
Намі пакіруй.

Дзень апошні ў гэтым годзе
З намі памадзей,
Каб і ў нас было на сходзе
Так, як у людзей.

II

Чухае Мядзведзь за вухам,
Пачынае сход:
— От, скажу вам, заваруха,
Гэтулькі турбот,

А яшчэ і незадача,
Недаглядзік вось —
Я сакратара не бачу...
Нехта крыкнуў: — Лось!

Лось стары сказаў: — Ласіха.
У нас яна адна.
Болей сарамлівай, ціхай
Над яе няма...

Тут Ліса Ласю ўкалола:
— Гэта ж — сваяўство!
Я складу вам пратакола,
Скажаце ўсе — во!

Выскачыў Казёл, галёкнуў,
Стаўшы ў першы рад:
— У мяне непадалёку
Лепшы кандыдат,

А праўдзівей, кандыдатка,
Незвычайны дар.
А грызе, а піша гладка —
Во дзе сакратар!

А як знаецца на нотах,
Як яна пяе!
Кожны дзень добраахвотна
Слухаю яе.

Можа сам Мядзведзь засведчыць,
З ёй мы — не радня.
Далучы сваё славечка,
Браце-старшыня.

— Нежывога ты расчуліш,
Аж нагнаў слязу...
Ты каго нам прапануеш?
— Я ж сказаў — Казу.

— Падтрымаць Казу гатовы?
Можа ёсць адвод?
Паспускаў уніз галовы
І ні слова — сход.

— Калі згодны — падымайце
Дружна капыты,
Капытоў не маеце,
Можна і хвасты.

Сціхніце, я сам маўчу,
Бачыце — лічу, лічу...
Усе аднагалосна — за,
Перамагла Каза!

І Каза з ухмылкай кволай
Свой займае стол,
Апусціўшы вочы долу,
Піша пратакол.

III

— Ну, а хто ж...— акінуў зборню
Вокам старшыня,—
Нам далажыць па ўсёй форме
Распарадак дня,

А ці ёсць у нас дакладчык,
Як вядзецца скрозь?
І гукнуў з трыбуны Зайчык:
— Я ўжо тут! Я — ёсць!

Выхапіў з-пад лапкі папкі,
Разгарнуў даклад.
Як рвануў — мільгаюць пяткі
На ўвесь кругагляд.

Гэтакі палёт фантазіі —
Рогам не дастаць,
Пагражае ў кожным сказе
Некага «таскаць».

Але стаў найболей храбры
І хвастом затрос,
Як хапіў за рогі кадры —
«Кадравы вапрос».

Разлажыў усіх на спісы
І пералічыў:
У адным асобна — пысы,
У другім — лычы.

Каму ў лес, каму — па дровы,
Угару, наніз...
Каб ты, Зайчык, быў здаровы,
Каб ты, браце, скіс.

Доўга калупаў бы ў носе,
Каб не слухачы:
— Заяц, годзе, Заяц, досыць —
Сціхні, памаўчы!

І такі падняўся лямант
Аж з усіх радоў:

— Кончыўся даўно рэгламент,
Касавокі, до!

— Вы дакладчыка не лайце,—
Кажа старшыня,—
Просіць нас таварыш Зайцаў
Даць яшчэ паўдня.

А на сонца паглядзеўшы,
Так зазначыў сам:
— Не паспаўшы, не паеўшы,
Цяжка будзе нам.

Да таго ж і часу вобмаль,
Нават у абрэз.
...Заяц павярнуў аглоблі
І з трыбуны злез.

IV

— Дык якія прапазіцыі
Мае хто дадаць?
Нехта крыкнуў: — Пагадзіцца!
Хтось сказаў: — Паспаць.

Старшыня паспаць бы рады,
Выткнуўся Янот:
— Не дазнаўся я з даклада —
Калі ж Новы год?

Старшыня скрывіўся: — Дзіўна,
Ты ж у лесе рос.
Роўна праз паўгадзіны
Прыйдзе Дзед Мароз.

— Цераз колькі, цераз колькі?! —
Аж зароў Бабёр.—
Застанемся мы без ёлкі —
Я згубіў тапор...

Крот у лапы як заплешча:
— Чуеце? Ур-ра!
Можа скончыцца нарэшце
Ўлада тапара!

Хіба вам глядзець не горка,
Як рыдае бор,
Калі цягнуць ёлку ў норку
Кожны ліс і тхор?

Дай абавязкова ёлку
Кожнай Мышцы, нават Воўку...

— Стойце, дайце мне славечка,
Дайце мне сказаць!
Ёлка — гэта не авечка,
Нават не каза.

Зразумеў даволі колкі
Тонкі ваш намёк,
Але ж я ніводнай ёлкі
З лесу не звалок,

На мяне дарма памоўка...—
Ён сказаў і змоўк.
І шкада ўсім стала Воўка —
Горка плакаў Воўк.

V

Ноч насоўвалася глуха,
Выплыў маладзік.
Чуйна натапырыў вуха,
Лыч наставіў Дзік:

— Я такой зімовай цішы
Ў лесе не люблю,
Ад марозу нават мышы
Лезуць у зямлю.

Спяць сабе або паціху
Лушчаць арахі...
Пачакайце, што за ліха,
Што там за «хі-хі»?

— Хі-хі,— сказала Мышка,—
І я прыйшла на сход.
Не сплю — чытаю кніжку
Якраз пра Новы год.

Вось дзе цуды і дзівосы,
Вось дзе весялосць:
Бураціна з доўгім носам
І Мядзведзь наш ёсць...

— Га, дык гэта ж... гэта ж — маскі! —
Выгукнуў Мядзведзь.—
З даўняй навагодняй казкі —
Нечага глядзець!

— Нечага? — сказала госця.—
Гэта вы — дарма.—
І паклала ў кнігу хвосцік:
— Дагляджу сама.

Але кожны лез да Мышкі:
— Мой!
— А мой партрэт?!
Мыш схавала кніжку нішкам.
— Што, сакрэт?
— Сакрэт.

Толькі ўсе сакрэты блізка,
Цуды, што ні крок...
— Дзе? — не вытрывала Ліска.
— Тут, непадалёк.

Не за борам, не за морам,
Побач акурат
Казачная ёсць кантора:
«Маскі напракат».

І якую хто захоча —
Тую і бяры...
— А ці справімся да ночы?
Гэй! За мной, сябры!

VI

Як сігане Лісіца,
За ёю следам — Зай.
Давай усе прасіцца,
Хоць сход ты закрывай.

Сказаў лагодны Міша
З дакорам: — Ну, народ!
Яшчэ ж і час не выйшаў,
А ўвесь разбегся сход.

Услед самотна глянуў,
Не цямячы, ў чым соль:
— Сабрацца на паляне
Роўна — у ноль-ноль!

Зірнуў на сакратарку
І так сказаў Казе:
— Пасада не па карку
І воз не па вазе.

Кіруюць хай другія,
Болей не магу —
Так мучыць настальгія
Па роднаму лагву.

Наверсе я прасіўся,
Не вызваляць — памру.
— Перадасі Ласісе?
— Сказалі, што Зубру.

Турбот залішне многа,
Не для мяне яны.
Кладуся ў лечбярлогу
Да будучай вясны.

VII

А тым часам ля канторы
«Маскі напракат»
Не пазнаеш: хто — каторы,
Чысты маскарад!

З пашчы кракадзілавай
Выскаліўшы клык,

Зачараваны дзівамі,
Стаяў на ганку Дзік.

Кружылі ў пары згодна,
Нібы адна сям'я,—
Алень Высакародны
І Дзікая Свіння.

А што перад люстэркам —
Не павярнуць лыча!
Занятыя прымеркай,
Хто рохкаў, хто мычаў.

Пантофлі бегемота
Казлу не па назе,
А вось катовы боты
Былі якраз Казе.

Спакойная за ножкі,
Уміг яна знайшла
Імпартныя рожкі
Для свайго Казла.

Адкуль і спрыт,
І імпэт —
Ах, імпарт,
Імпарт,
Імпарт!..

Але найбольшы клопат
Быў з маскаю слана:
Адны цягнулі хобат,
Другія — ўсю спаўна.

Фарсіў не па сезону
Посвісцел-русак

Пры барадзе бізона
І ў тыгравых вусах.

А вожыкі заўзята
Прыкідвалі на трох
Даволі цяжкаваты
Насарогаў рог.

Па сціпласці пасаду
Аблюбаваў Хамяк,
І адпаведна заду
Дабраў зуброў сваяк.

Адна старая Выдра
Прыбралася Куной.
І Воўк абнову выбраў,
Якой шукаў даўно.

Яна прыйшлася бліжай
Да душы Ваўку:
Берэт з чырвоным крыжам
І сумка на баку.

Шорты-безразмернікі
Ухапіў Барсук,
А Лісіца — пеўніка,
Перніка — япрук.

Пасля Ліса шукала,
Перапарола склад:
— Ці ёсць партрэт Шакала?
Ён — мой замежны брат.

Дзе бачна і дзе відна,
Каб крыўдзілі сястру —
Далі парык Яхідны
І торбу Кенгуру.

Важным элегантам
Пахаджаў Пацук
У бліскучай мантыі
Доктара навук.

Крот быў кандыдатам,
Але йшоў наніз,
Хоць капаў выдатна —
Вельмі слаба грыз.

Быў рады акулярам
Падслепаваты Крот...
— А вунь што за пачвара? —
Насцеражыўся сход.—

З хваста нібы Зубрыха,
З рагоў — Ласю раўня...
І раптам: — Хопіць, ціха!
Я — ваш старшыня!

Я пакажу вам форму —
Забудзеце парток! —
Як груккнула платформай,
От гэта капыток!

Сам волат бурай масці
Стаяў — гарой гара:
Спадчынніца ў масцы
Была страшней Зубра...

VIII

Яшчэ адна падзея
Успалашыла сход.
— Мае калегі, дзе я? —
З нары спытаўся Крот.—

У Афрыцы ці ў Азіі,—
І атарапеў:
— Што гэта за аказія,
Адкуль узяўся Леў?

Зірніце, што за грыва,
А як хрыбціну гне!
Вунь лыпнуў вокам крыва —
Дальбог жа, на мяне.

— Разводзіш тары-бары! —
Сказаў Янот стары.—
Здымі лепш акуляры
Або чысцей пратры.

Тут дадала і Выдра,
Сказала: — Галава,
Слухаць мне абрыдла —
Ну, дзе ты бачыў Льва?

— Я маю дома кніжку,
Там ён — цот у цот!
— Схлусіў са страху лішку,—
Кальнуў Крата Янот.

— Ну і нагнаў ты жаху,
Дзе Леў? — спытаўся Дзік.
— Вунь, з папкаю пад пахай
Якраз на нас глядзіць.

Дзік галавой панік,
Прапала нават злосць:
Непадалёк на пні
Стаяў нязнаны госць.

Магутны, як у казцы,
Застылы на скаку.

— А можа, ён у масцы?
У львіным парыку?

Гадаць было запозна —
З нацятай цішыні
Пачуўся раптам грозны
Голас старшыні:

— Ты вельмі слаба петрыш,
Ты слаба сочыш, Дзік.
Да нас прыехаў з цэнтра,
З цырка прадстаўнік...

— Прабачце, недабачыў,—
Спалохаўся Япрук.
Не рохкае, а плача,
Выгнуўшыся ў крук:

— Яшчэ з часоў Мядзведзя
Такое — першыня,
Каб я, ды недагледзеў,—
Даруйце, старшыня...

Пагардліва зірнула
Зборня на Дзіка,
Але тут пачула
І прадстаўніка:

— Нармальна, мальна, мальна,—
Прамовіў ён і змоўк.
А Дзік пачуў: «Пахвальна»
І падступіў на крок.

А потым бліжай, бліжай
Стаў рыць наўкола пня.
Замарачыўся рыжы —
Ледзь галаву падняў:

— Дазвольце— перарыю
Я ўсю перыферыю.
Я рыць — тварыць прывык,—
Зірніце на мой клык!

Хваліцца не хачу,
Што ўсё мне па лычу,
Але ж і мне, і Свінцы
Тут цесна, у правінцыі...

І Леў Дзіка вітае,
Ажно чуваць здаля,
Што цвёрда абяцае
Нават медаля.

— Цьфу, гэтак агінацца! —
Не вытрываў тут Воўк: —
Вы не пазналі Зайца? —
І — цап таго за бок.—

Ну, што — папаўся, шэры?
Кінь, болей не дуры...
Сцураўся Зай кар'еры
З той сумнае пары.

Ён знае абавязкі
І спраўна іх нясе,
Для лесу і для казкі
Працуе пакрысе.

IX

Многа нарабілася
Падзей у тую ноч —
Траха не перабіліся
Усе, хто быў ахвоч.

Ледзь не дайшло да згубы —
Так енчыў бор густы:
Даліся ў знакі зубы,
А болей — капыты.

Хто ныў, хто выў, хто плакаў,
Было і смехаты —
Глядзелі разявакі
І рвалі жываты.

Хто ў куст зашыўся сціхам,
А хто ў нару запоўз.
І ледзьве старшыніха
Свой адшукала хвост.

А як далей там пойдзе,
Пасля такіх падзей?
Не так, як на тым сходзе,
А так, як у людзей.

Цяпер і ў лесе судзяць
Пасля прыгоды той:
Няхай заўсёды будзе
Кожны сам сабой.

1975

Змест

ВЫШЫНІ СВЯТЛА

*** Вышыні святла — святыні... 3
Перад парогам 4
Зямля ў патроне 5
Золак над Усурыйскам 6
Памяці парахода 8
Суніцы 10
Васілю Сухамлінскаму 12
Спакуса 13
Сэрцу 14
Сосны 15
*** Не ведаючы стомы і ўвяроды... 17
Надзі Рушавай 18
Вечнасць 19
Вартавы часу 21
Сакавік 22
Свята 23
Майская госця 25
Добры знак 26
Ордэн Дружбы народаў 27
Пісьменніцкія ўдовы 28
Паэзія 29
Ні дня без радка 30
Гатоўнасць 31
Ядлоўцавы куст 32
Случчына 33
Мужны век мой 41
Дэльфіны слухаюць музыку 43
Спадчына 46
Па дарозе ў Мазыр 48
Прыручэнне агню 49

ТВАЯ ЎСМЕШКА

Маладзік 50
Дуб і рабіна 52
Твая ўсмешка 54
Дзявочая песня 55
Старадаўні раманс 56
Дзедава шчасце 57
Саракі 58

ПЕРАДЗІМ'Е

*** Якая асалода — жыць... 59
*** Баяўся цябе, перадзім'е маё... 60
*** Я да цябе, мая вярбінка... 60
*** Не ўпікай, не дакарай... 61
*** У ладзе, у згодзе — і на табе: годзе!.. 61
*** Долу ўпала галавою... 62
*** Невядома, колькі год... 62
*** Адышло за небасхіл... 63
*** Зіма ўжо на дварэ... 63
*** Першы лісток на дрэве... 64
*** Дождж мінуўся — цёплы, ветлы... 64
*** Выспеліў колас зерні... 65
*** Дарэмна кажуць, у жыцця... 65

З СУЧАСНАЙ МІФАЛОГІІ

Бог Вал 66
Вінцік 67
Грэшнік 68
Праведнік 69
Пегас на грузавіку 70
Круглы стол 71
Малагабарытны класік 72
Мемуарыст 74
Другу-стылісту 75
Разбойнік 76
Натурфілосаф 77
Падрадчык 78
Датнік-выдатнік 79
Тэзісы паэмы 80

МАСКІ

Белы бычок 84
Нос 86
Ёжка 89
Маскі 93

Васіль Вітка

Тимофей Васильевич Крысько

ВЫСОТЫ СВЕТА

На белорусском языке

Рэдактар І. І. Калеснік. Мастак М. А. Саўляк. Мастацкі рэдактар А. М. Малышава. Тэхнічны рэдактар С. А. Абрамчук. Карэктар Я. А. Бебель.

ІБ № 269

АТ 21110. Здадзена ў набор 7/VI 1977 г. Падп. да друку 27/X 1977 г. Тыраж 5000 экз. Фармат $70\times100^{1}/_{32}$. Папера друк. № 1. Ум. друк. арк. 4,52. Ул.-выд. арк. 3,41. Зак. 374. Цана 40 кап.

Выдавецтва «Мастацкая літаратура» Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Мінск, Паркавая магістраль, 11.

Паліграфічны камбінат імя Я. Коласа Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Мінск, Чырвоная, 23.

Вітка В.

В 54 Вышыні святла. Вершы. Мн., «Маст. літ.», 1977.

112 с. з іл.

«Вышыні святла» — пачуцці, хваляванні, народжаныя роздумам аб людзях подзвігу ў імя Радзімы, у імя вялікай праўды веку.

У кнігу ўвайшла лірычная паэма «Случчына». Два наступныя раздзелы аб'яднаны пачуццямі захаплення душэўным хараством жанчыны, сілай яе любові і вернасці.

Побач з гумарыстычнымі і сатырычнымі вершамі змешчаны дзве новыя казкі паэта.

$$\text{В}\ \frac{70403-210}{\text{М}\ 302(05)-77}\ 47-78$$

Бел 2